Suomen Vaunuhistoriallinen Seura
Vagnshistoriska Sällskapet i Finland

Kevätretki Tukolmaan

Matka alkoi Turun satamasta mihin kukin oli tullut omin avuin kotikonnuiltaan. Yli veden matkasimme Viking Linen uusimmalla aluksella M/S Viking Gracella. Saimme omakohtaisesti kokea, että Viking Gracen mainoksessa mainostettu ”itämeren hiljaisin alus” todella oli hiljainen, kun se puski Ruotsin puolelle polttoaineena vähäpäästöistä nesteytettyä maakaasua (LNG:tä).

Bellmanin talo ja Södra Teatern

Maihin päästyämme oli ensimmäinen kohde Scandic Sjöfartshotellet missä oli tarkoitus syödä aamiaista. Sjöfartshotellet sijaitsee lähes katse-etäisyydellä satamasta. Nuoret pitkäsääriset gasellit, jotka ryhmäämme vetivät (ryhmä oli jo pienellä matkalla venynyt varsin pitkäksi), etenivät määrätietoisesti kohti Slussenia. Takamatkaan jääneistä, joku yritti ehdottaa jo alkumatkassa, että miksi emme mene lyhyintä reittiä tuosta rappusia ylös, mutta he olivat kai sitä mieltä, että tämä porukka tarvitsee liikuntaa. Kävelimme Slussenille ja sieltä nousimme jollekin vuorelle ja takaisin satamaan päin muutamia kilometrejä ja sitten takaisin alas vuorelta ja siinähän Sjöfarthotellet olikin - lähes terminaalin kupeessa. Liikunnan lisäksi oli ylimääräisestä lenkistä se hyöty, että näimme Bellmanshusetin, joka on 1700-luvulta ja on valmistunut nykymuotoonsa 1764. Tässä talossa Carl Michael Bellman (1740-1795) asui uransa tuotteliaampana

aikana. Harharetkillämme näimme myös Södra Teaternin, joka on Tukholman vanhin (rakennettu 1852) vielä toiminnassa oleva teatteri.

Aamiainen oli maukas ja maistui hyvältä varsin pitkän kuntokävelyn ja vuoristokiipeilyn jälkeen. Tosin se vähän ihmetytti, että olivat tarjoilussa säästäneet tarjottimissa ja seisovasta pöydästä sai kerralla mukaansa vain sen mikä käsiin mahtui.

Djurgårdslautan kanssa Vasa Museoon

Aamiaisen jälkeen käveleminen jatkui taas Slussenille, jonka rakennustyömaat olivat tulleet tutuksi jo ennen aamiaista. Täältä menimme vesitse Djurgårdsfärjanin kanssa Vasa Museoon. Vasa-alus on maailman ainoa 1600-luvulta oleva alus, joka on säilynyt meidän päiviin asti. 333 vuoden merenpohjalla liejussa makaamisen jälkeen se nostettiin 32 metrin syvyydestä pinnalle vuonna 1961.

Alus on mykistävä ja nykyään, kun siihen ei enää suihkuteta vettä, alusta pääsee joka puolelta läheltä katsomaan. Museon sivustoilla oli kattavat esittelyt Vasa-aluksen esineistöä ja elämästä aluksella. Museo on ehdottomasti kokemisen arvoinen ja sieltä aina löytää jotain uutta, vaikka siellä olisi aikaisemmin useammankin kerran käynyt.

Valtiovaunu (statsvagn) on vanhin Hovitallissa säilytettävistä vaunuista, eikä se ole enää käytössä. Vaunu on ilman jarruja ja pyörissä on metallivanteet. Vaunua käytettiin aikaisemmin valtiovierailuilla ja virallisissa edustustilaisuuksissa. Vaunua vedettin neljällä tai kuudella hevosella. Vaunu on valmistettu Tukholmassa n. 1840-50 J. Normanin vaunutehtaalla.

Hovitalli

Vasa Museosta kävelimme Hovitalliin, joka sijaitsee keskellä kaupunkia Östermalmin kaupunginosassa. Hovitallin punatiilestä muuratut rakennukset muistuttavat keskiaikaisen linnan piirteitä suuren umpinaisen pihan ja suihkukaivon ympärillä.

Rakennuskompleksi vihittiin Kuningas Oscar II toimesta vuonna 1894 ja se herätti aikalaisissa suurta vastusta. Valtavaa punatiilistä rakennuskompleksia pidettiin äärettömän rumana, joka ei millään muotoa sopinut ympäristöönsä ja Hedvig Eleonora -kirkon lähelle. Uusi hovitalli oli aikakautensa haukutuin rakennus ja kirjoitettiin muun muassa, että se näytti teurastamolta tai kuritushuoneelta ja että kuninkaan hevosille tulee hankkia suuremmat silmälaput nyt kun ne joutuvat asumaan noin rumassa rakennuksessa.

Hovitallista käsin järjestetään vielä tänä päivänä kaikki kuningasperheen viralliset liikkumiset, olivat ne sitten autolla tai hevosella. Hovitallissa säilytetään kuninkaan käytössä olevia autoja ja paraativaunuja ja siellä asuvat tietysti myös kuninkaan hevoset.

Daimler Limousine vm. 1950 ”hääauto” on Hovitallin vanhin auto. Autoa käytetään hyvin harvoin ja viimeksi se on ollut käytössä Kruununprinsessan häissä 19.6.2010. Autossa on tilaa 8 henkilölle. Myös etuikkuna on avattavissa. Teho: 110 hv SAE. Paino: 2780 kg.

Pariisissa 1696-99 valmistetut kruunajaisvaunut. Pituus: 664 cm. Leveys: 196 cm. Korkeus: 326 cm. Paino: 1500 kg. Materiaali on puuta (runko tammea), terästä, pronssia ja ikkunat ovat hiottua lasia. Kaikki puu- ja metalliosat ovat kullattuja. Jousitus: à la Daleme, ts. lehtijouset neljässä kohdassa korin alla. Kori roikkuu neljän nahkahihnan varassa. Nahkahihnat on päällystetty sinisellä sametilla. Etuosa on varustettu kääntöpöydällä.

Livrustkammaren

Hovitallista kävelimme Kuninkaan Linnaan ja Livrustkammareniin. Livrustkammaren on Ruotsin vanhin museo, jonka juuret ulottuvat Gustaf II Adolfin (1594-1632) aikaan. Häneen osui sodissa monta luotia ja osoittaakseen voimansa hän asetti vuonna 1628 luotien lävistämät pukunsa näytille ja siitä Livrustkammaren sai alkunsa.

Livrustkammarenissa oli mittavat kokoelmat kuninkaallista puku- ja haarniskaloistoa, mutta esillä oli myös kuningashuoneen vanhat kruunajaisvaunut, joita on käytetty viimeksi Karl XV kruunajaisissa 1860. Vanhaan kruunajaisperinteeseen kuului, että kuningas ratsasti kirkkoon valkoisella hevosella ja kuningatar saapui vaunulla.

Jos Vasa-alus oli retkellä mykistävä, niin Livrustkammarenissa esillä ollut täytetty hevonen oli ainakin herkälle hevosihmiselle koskettava kokemus. Kuningas Gustaf II Adolfin sankariori Streiff on nimittäin seissyt Livrustkammarenissa täytettynä lähes 400 vuotta.

Paljon sai seuramme 17 hengen ryhmä kevätretkellä nähdä, kokea ja kävellä (yli 21 000 askelta - osaksi harhaan). Kiitämme vielä kerran matkan johtajaa, Tukholmaa ja Kuningashuonetta.

Vi ses igen...

Sankariori Streiff (säkäk. 146 cm) on seissyt täytettynä Livrustkammarenissa lähes 400 vuotta.